

w tym wymogi idiomatyczności, synergii i emergencji. Doktorantka przyjęła ontologiczny aksjomat o niepowtarzalności, unikatowości, podmiotowości każdego człowieka i indywidualnego procesu jego wychowania, co przełożyło się na oryginalne opisy i interpretacje losów biograficznych i narracji badanych dorosłych oraz ich aktywności teatralnej. Idiomatyczny jest także styl wywodu zastosowany przez Doktorantkę, łączący opis z krytyką, naukę z poezją, teorię z praktyką, postmodernizm z humanizmem [...]. Synergia najwyraźniej daje się zauważyć w kompetentnie przedstawionej interpretacji wieloperspektywicznej wyników badań w odpowiedziach na problemy główne i szczegółowe”.

Recenzenci zgodnie stwierdzili, iż autorka powinna podjąć starania o publikację rozprawy.

Arkadiusz Wąsiński

Doktorat

Piotr Szpakowski „Dorosłość w kontekście wartości i edukacji. Andragogiczna perspektywa badawcza”

26.11.2015 r. na Wydziale Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgra Piotra Szpakowskiego zatytułowanej *Dorosłość w kontekście wartości i edukacji. Andragogiczna perspektywa badawcza*. Promotorem rozprawy była prof. nadzw. dr hab. Elżbieta Kowalska-Dubas, na recenzentów powołano prof. nadzw. dr hab. Iwonę Michalską i prof. zw. dr hab. Tadeusza Aleksandra.

Piotr Szpakowski ukończył w 2004 r. 2-letnie studia magisterskie w zakresie pedagogiki ze specjalnością oświata dorosłych na Wydziale Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego. Pracę magisterską pt. *Wybory wartości dokonywane przez współczesnego człowieka dorosłego* napisał pod kierunkiem prof. E. Kowalskiej-Dubas.

Przedmiotem badań pracy doktorskiej P. Szpakowskiego jest współczesny człowiek dorosły i dwa obszary jego aktywności. Pierwszy z nich to obszar aksjologiczny, przejawiający się w dokonywaniu wyborów wartości. Drugim obszarem aktywności współczesnego człowieka dorosłego jest edukacja wpisana w aksjologiczny kontekst. Ma ona pełnić funkcje poznawcze w zakresie wiedzy aksjologicznej oraz uczyć wyboru wartości. Autor podjął próbę empirycznej weryfikacji aksjologicznego wymiaru istnienia i funkcjo-

nowania człowieka dorosłego. Podstawowy problem badawczy zamyka się w pytaniu o wartości realizowane (nabywane, wybierane, przekazywane) przez ludzi w okresie dorosłości i o edukacyjne uwarunkowania wyboru tych wartości. Na potrzeby badań Autor przyjął koncepcję wartości Maxa Schelera.

Recenzenci podkreślali ważność podjętej problematyki. Prof. I. Michalska oceniła wybór tematu jako trafny i uzasadniony: „o ile powstaje wciąż wiele publikacji poświęconych wartościom i ich roli w ludzkim życiu, będących w swej zdecydowanej większości pracami teoretycznymi, to Autor podjął próbę empirycznego podejścia do kwestii aksjologicznego wymiaru istnienia i funkcjonowania człowieka. Takie podejście ma nie tylko wymiar poznawczy, bowiem otrzymujemy obraz kondycji grupy osób poddanych badaniu we wskazanym obszarze, ale także praktyczny, gdyż uzyskane wyniki skłaniać mogą do formułowania pedagogicznych wskazań, zarówno w odniesieniu do edukacji dorosłych, jak również i wychowania dzieci i młodzieży”.

Wyniki przeprowadzonych analiz pozwoliły P. Szpakowskiemu sformułować typologię badanych dorosłych w perspektywie aksjologiczno-andragogicznej oraz typologię wartości w kontekście edukacji. Zaproponował także kilka cennych postulatów dla edukacji aksjologicznej dorosłych. W recenzji prof. T. Aleksandra można przeczytać, że „poważnym osiągnięciem naukowym Autora jest ukazanie funkcji (mimo że nie nazywa on efektów tego kształcenia w kategoriach „funkcji”) współczesnego kształcenia dorosłych. Wyrażają się one w zmianach u osób uczących się wartości naczelnych. Do tych ostatnich należą [...]: pogłębienie internalizacji wartości naczelnnej (takiej jak działanie na rzecz dobra innych, uczciwość) indywidualizowanie i obiektywizowanie (przez pogłębienie wiedzy o nich) hierarchii wartości”. Za wartość pracy uznano także „dopisanie” do współczesnych definicji człowieka dorosłego tego, że jest to istota stale ucząca się o wyraźnej orientacji aksjologicznej oraz ukazanie związku edukacji z aksjologiczną strukturą człowieka dorosłego.

Praca doktorska mgra P. Szpakowskiego spełniła wymogi stawiane przez ustawę o stopniach naukowych i tytule naukowym, w związku z tym Rada Wydziału Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego nadała Autorowi dysertacji tytuł doktora nauk społecznych w zakresie pedagogiki.

Anna Gutowska